

Στο κενό

Ὡς οὐδὲν γλύκιον ἤς πατρίδος οὐδὲ τοκῆων γίγνεται. (Ὅμηρος, Οδύσσεια, ι 34)

Τίποτε γλυκύτερο δεν υπάρχει από την πατρίδα και τους γονείς.

Πατρίδα! Μια τρισύλλαβη λέξη με ένα βαθύ νόημα. Είναι ο τόπος όπου γεννιέται κανείς, η πατρογονική του εστία (πατρίς γαῖα). Οι συμπατριώτες, οι άνθρωποι δηλαδή που έχουν κοινή πατρίδα, χρησιμοποιούν την ίδια γλώσσα για να επικοινωνήσουν, έχουν κοινό ιστορικό υπόβαθρο, κοινά ήθη, έθιμα και παραδόσεις, ενώ πρωταρχικός τους στόχος είναι η πρόοδος και η ευημερία της

πατρίδας τους σε πολλαπλά επίπεδα (πολιτικό, οικονομικό, πολιτιστικό).

Το υψηλότερο ιδανικό για τους αρχαίους Έλληνες ήταν η πατρίδα τους. Ο αρχαίος φιλόσοφος Σωκράτης (469-399 π.Χ.) έλεγε «μητρός τε και πατρός και τῶν ἄλλων προγόνων ἀπάντων τιμιώτερόν ἐστιν ἡ Πατρίς και σεμνότερον και ἀγιώτερον και ἐν μείζονι μοίρα και παρὰ θεοῖς και παρ' ἀνθρώποις τοῖς νοῦν ἔχουσι» [Σωκράτης (Πλάτωνος Κρίτων, 51α, 51β)], θεωρώντας πως από τη μητέρα και τον πατέρα και όλους τους άλλους προγόνους, η πατρίδα είναι πράγμα πολυτιμότερο και σεβαστότερο και αγιότερο και ανώτερο και κατά τη γνώμη των θεών και κατά τη γνώμη των ανθρώπων που έχουν φρόνηση. Οι αρχαίοι ημών πρόγονοι πίστευαν ακόμη ότι χρωστούσαν τα πάντα στην πατρίδα τους και πως ήταν ωραίο να πεθάνει κανείς, για να την προστατέψει: «Εἷς οἰωνός ἄριστος ἀμύνεσθαι περὶ πάτρης» (Ιλιάδα, Μ 243). Οι Σπαρτιάτισσες μάνες αποχαιρετούσαν τα παιδιά τους, πριν τις πολεμικές συγκρούσεις, με την ευχή «ἢ τὰν ἢ ἐπὶ τᾶς» δηλώνοντας με περηφάνια πως περίμεναν να επιστρέψουν νικητές με την ασπίδα τους ή πάνω σ' αυτή νεκροί.

Μιμητές της αυταπάραυσης και αυτοθυσίας που επέδειξαν οι αρχαίοι Έλληνες, για να νικήσουν την περσική αυτοκρατορία κατά τη διάρκεια των περσικών πολέμων θα αποδειχθούν οι κάτοικοι της Κωνσταντινούπολης με προεξάρχοντα τον τελευταίο βυζαντινό αυτοκράτορα Κωνσταντίνο Παλαιολόγο, ο οποίος στην πρόταση του Μωάμεθ Β' να του παραδώσει την Πόλη με ορούς ευνοϊκούς για την οικογένειά του και τον ίδιο, απάντησε «Το να σου παραδώσω την Πόλη ούτε είναι άποψή μου ούτε άποψη κανενός κατοίκου της. Όλοι μαζί πιστεύουμε ότι πρέπει να πεθάνουμε και να μη λυπηθούμε τη ζωή μας». Οι αγωνιστές του 1821 ακολούθησαν τη μοίρα των Ελλήνων

Κατηγορία Στ': Ἀρθρο**Α' ΒΡΑΒΕΙΟ**

να αγωνίζονται ενάντια σε υπεράριθμες δυνάμεις δίνοντας τον υπέρ πατρίδος αγώνα, αντιμετωπίζοντας τον τουρκικό ζυγό με επιτυχία με αποτέλεσμα τη δημιουργία του ελληνικού κράτους το 1830.

Η φιλοπατρία είναι εμφανής και στην κυπριακή ιστορία. Από την αρχαιότητα μέχρι τη σύγχρονη εποχή πέρασαν από το νησί πολλοί κατακτητές: Αιγύπτιοι, Πέρσες, Ασσύριοι, Φοίνικες, Ρωμαίοι, Αραβες, Φράγκοι, Βενετοί, Άγγλοι και Τούρκοι. Κανείς τους, παρά τα πολλαπλά και αθέμιτα μέσα που χρησιμοποίησαν, δεν κατόρθωσαν να αλλοιώσουν την εθνική και την πολιτιστική ταυτότητα των κατοίκων του νησιού. Ιδιαίτερα, οι αγωνιστές της ΕΟΚΑ (1955 - 1959) καθοδηγούμενοι από το χρέος προς την πατρίδα παρέδωσαν μαθήματα ηρωισμού αφήνοντας την τελευταία τους πνοή στο ικρίωμα της αγχόνης, ψάλλοντας τον εθνικό ύμνο.

Ποια είναι όμως η θέση που η Κύπρος κατέχει στις καρδιές των σύγχρονων κατοίκων του νησιού; Τίθεται ένα καίριο ερώτημα. Σε περίπτωση που η ημικατεχόμενη πατρίδα μας χρειαστεί την αυτοθυσία των πολιτών της, για να επιβιώσει, τι θα συμβεί; Οι απόψεις δίστανται. Οι περισσότεροι θα έδιναν μια καταφατική απάντηση. Δυστυχώς, η άποψή μου είναι απαισιόδοξη και αυτό, γιατί πολλοί συμπατριώτες μας με τις πράξεις τους ενισχύουν το κατοχικό καθεστώς και προσβάλλουν την κρατική μας υπόσταση. Στην καταναλωτική κοινωνία που ζούμε αυτοσκοπός είναι η απόκτηση ολοένα και περισσότερων υλικών αγαθών. Έτσι, αρκετοί συμπατριώτες μας κάνουν διακοπές σε ξενοδοχεία που κτίστηκαν σε προσφυγική γη, ταξίδια από το παράνομο αεροδρόμιο της Τύμπου, αγοράζουν φάρμακα και είδη ένδυσης και υπόδησης, γεμίζουν τα αυτόκινητά τους με βενζίνη από τα κατεχόμενα, θυσιάζοντας αρχές και αξίες για χάρη του ευδαιμονισμού. Προσωπικά, παρά το νεαρό της ηλικίας μου «αντιστέκομαι» με τον δικό μου τρόπο στο κατοχικό καθεστώς, υπερασπιζόμενη τα συμφέροντα της ημικατεχόμενης πατρίδας μου. Είναι κοινώς αποδεκτό πως η μόδα αποτελεί σημαντικό στοιχείο της εφηβικής ηλικίας και αρκετές φορές θέλησα να αγοράσω ρούχα που κατασκευάζονται στην Τουρκία. Αρχικά, δεν κατανοούσα την άρνηση των γονιών μου, μέσα όμως από την παράθεση επιχειρημάτων πείστηκα.

Πέρα από την πατρίδα, όμως, στη ζωή του ανθρώπου σημείο αναφοράς είναι και οι γονείς του. Οι αρχαίοι Έλληνες θεωρούσαν τους γονείς τους ένα πολύ σπουδαίο κομμάτι της ζωής τους. Συγκεκριμένα, ο Πλατών αναφέρει πως πρέπει οι άνθρωποι να θεωρούν ότι όλα όσα απέκτησαν και διαθέτουν τα χρωστούν σε εκείνους που τους γέννησαν και τους μεγάλωσαν και να τα χρησιμοποιούν, για να ξεπληρώσουν τις φροντίδες και τους κόπους των γονέων τους στα γεράματά τους. (Νόμοι, 717.b.7 – 718.a.3). Μεγάλος ήταν και ο σεβασμός που έδειχναν στους γονείς τους, καθώς σύμφωνα με τον φιλόσοφο Πρόκλο, θεωρούσαν ότι «οι θεοί είναι πατέρες μας και οι πατέρες μας είναι για εμάς θεοί...».

Κατηγορία Στ': Ἀρθρο**A' ΒΡΑΒΕΙΟ**

Η έννοια του γονέα περιέχει απίστευτες ευθύνες. Είναι ένας συνεχής αγώνας, από τα αρχικά στάδια της σύλληψης ενός παιδιού μέχρι την ενηλικίωσή του και την απόκτηση της δικής του οικογένειας. Ο γονιός είναι πάντοτε δίπλα στο παιδί του. Βρίσκεται εκεί στα πρώτα του βήματα, του κρατά το χέρι στην πρώτη του μέρα στο δημοτικό σχολείο, στηρίζει το ταξίδι του για την κατάκτηση της γνώσης. Ξοδεύει χρήμα και χρόνο, για να αποκτήσει το παιδί του μια ανεπτυγμένη προσωπικότητα μέσα από μια ποικιλία δραστηριοτήτων, όπως είναι η εκμάθηση ξένων γλωσσών, η ενασχόληση με τη μουσική και τον αθλητισμό. Υπομένει τα ξεσπάσματα του έφηβου παιδιού και αναλαμβάνει ρόλο ψυχολόγου στην πρώτη του ερωτική απογοήτευση. Κατά τη διάρκεια αυτής της πορείας εντωμεταξύ δέχεται διαφορές κριτικές από τους ίδιους τους γονείς του, τους φίλους του, τους δάσκαλους των παιδιών τους κ.τ.λ. Με περηφάνια παρατηρεί το παιδί του να ανοίγει τις φτερούγες του στα φοιτητικά του χρόνια. Έπειτα, τον στηρίζει με κάθε μέσο στα επαγγελματικά του βήματα. Συμπερασματικά, οι γονείς αγαπούν και φροντίζουν όσο καλύτερα μπορούν τα παιδιά τους, δίνοντάς τους αρχές και αξίες που θα τους βοηθήσουν στο δύσκολο μονοπάτι της ζωής.

Από την άλλη, τα παιδιά με τη σειρά τους πρέπει να εκτιμούν και να σέβονται τους γονείς τους. Να ακολουθούν τις συμβουλές τους και να μοιράζονται τις σκέψεις και τα προβλήματά τους. Επίσης, θα ήταν καλό τα παιδιά να γνωρίζουν ότι, όταν οι γονείς τους, τους μαλώνουν, το κάνουν από αγάπη και να έχουν στο πίσω μέρος του κεφαλιού τους ότι οι γονείς τους είναι εδώ, για να τους στηρίξουν και να τους βοηθήσουν. Τέλος, ως έμπρακτη απόδειξη της αγάπης και της ευγνωμοσύνης των παιδιών προς τους γονείς είναι απαραίτητο τα παιδιά να ακολουθήσουν τη συμβουλή του Πλάτωνα και, ως ελάχιστη ανταπόδοση για αυτά που τους προσέφεραν, να φροντίσουν τους γονείς τους και να τους παρέχουν ό,τι χρειαστούν στην τρίτη ηλικία.

Δυστυχώς, οι γρήγοροι και απαιτητικοί ρυθμοί ζωής που χαρακτηρίζουν τη σύγχρονη πραγματικότητα δεν συμβάλλουν στην ανάπτυξη στενών οικογενειακών δεσμών. Το βαρυσφορτωμένο πρόγραμμα τόσο των γονιών όσο και των εφήβων παιδιών δεν επιτρέπει την ουσιαστική επικοινωνία μεταξύ τους. Έτσι οι σχέσεις καταντούν τυπικές και περιορίζονται στην κάλυψη διαφόρων αναγκών της καθημερινότητας. Ακόμη, πολλές φορές προκύπτει ως εύκολη λύση για τη φροντίδα των άρρωστων ή ηλικιωμένων γονιών η εργοδότηση μιας αλλοδαπής οικιακής βοηθού ή ο εγκλεισμός σε έναν οίκο ευγηρίας. Με αυτή τη διευθέτηση πολλά παιδιά θεωρούν ότι εκπληρώνουν το χρέος τους προς τους γονείς τους.

Καταληκτικά, πιστεύω πως όλοι οι άνθρωποι οφείλουν να αγαπούν και να σέβονται τόσο την πατρίδα τους όσο και τους γονείς τους, καθώς τους προσφέρουν ποικίλα αγαθά και συνάμα αποτελούν το ασφαλές λιμάνι τους, εκεί όπου πάντα θα επιστρέφουν.